

Tehtäviä

Ruotsin aikaan -näyttelyyn

Sisällys

- 2 Ruotsin ajan suomalaisia
- 3 Kuvateksti historiallisille kuville
- 4 Ristikko
- 5 Aikajärjestys
- 5 Loppuarviointia
- 6–9 Ratkaisut
- 10 Sanaselityksiä

YHTEINEN HISTORIAMME –NÄYTTELY

Nimi: _____ Luokka: _____

RUOTSIN AJAN SUOMALAISIA

KEITÄ OLIVAT NÄMÄ RUOTSIN AJAN SUOMALAISET? YHDISTÄ.

a. Magnus (Maunu) Tawast	☐ helsinkiläinen kauppias, laivanvarustaja, tehtailija ja valtiopäivämies
b. Clas Horn	
c. Johan Sederholm	☐ Ruotsin kuningatar, jonka aikana Suomen yhteiskuntarakenne kehittyi
d. Kristina	
e. Mikael Agricola	☐ Ruotsin laivaston uudistaja ja Ruotsin Itämeren vallan luoja
f. Henrik Gabriel Porthan	
g. Gustaf Mauritz Armfelt	☐ keskiajan merkittävin piispa Suomessa
h. Sigfridus Forsius	☐ kuningas Kustaa III:n luottomies
i. Petter Johan Bladh	
j. Anders (Antti) Chydenius	☐ kutsutaan ”Suomen historian isäksi”
k. Torsten Stålhandske	☐ kutsutaan ”Suomen kirjakielen isäksi”
	☐ teki loistavan uran Ruotsin Itä-Intian kauppakompaniassa
	☐ tunnetuimpia pohjoismaalaisia luonnon-tieteilijöitä 1500-1600-luvulla
	☐ suomalaisten ratsumiesten ”hakkapeliittojen” päällikkö 30-vuotisessa sodassa
	☐ Ruotsin merkittävimpiä poliitikkoja 1700-1800-luvulla

KUVATEKSTI historiallisille kuville

KEKSI JA KIRJOITA KUVATEKSTI.

a.

b.

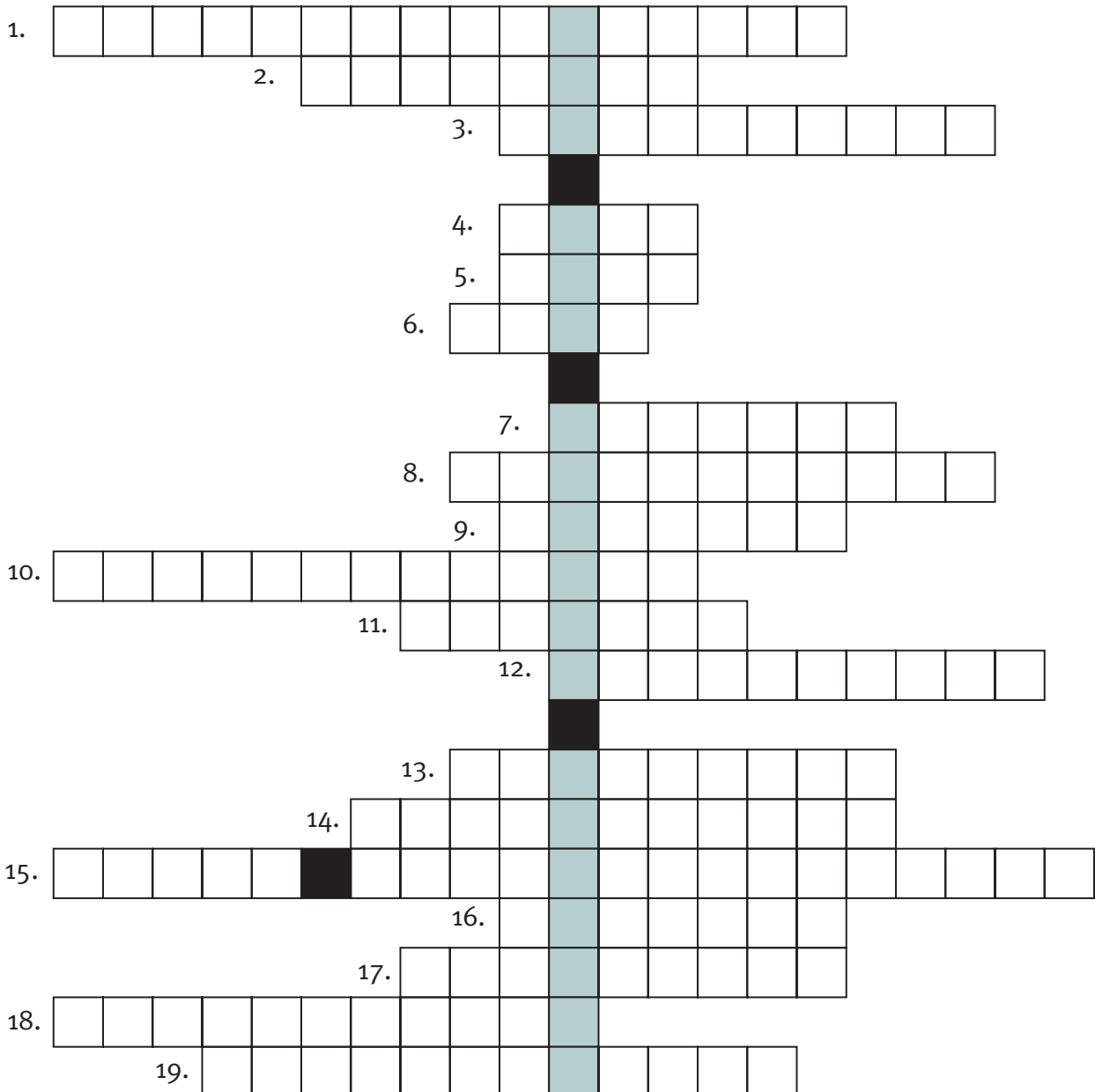
c.

RISTIKKO

RATKAISE RISTIKKO.

1. Piispa Henrik on Suomen ____.
2. Suomen pitkäaikaisin pääkaupunki.
3. Tehtiin ensimmäisen kerran Suomeen 1155.
4. Kajaanin perustamisvuosi.
5. Helsingin perustamisvuosi.
6. Oulun perustamisvuosi.
7. Kaupunki, joka perustettiin vuonna 1293.
8. loivat pohjan Suomen teollistumiselle.
9. Anders Chydeniuksen synnyinpaikka.
10. suomalainen ratsumies 30-vuotisessa sodassa.
11. toimitti Suomen ensimmäistä sanomalehteä.
12. suuri saariryhmä Suomen ja Ruotsin välissä.
13. Hänen kuvansa oli 1000 markan setelissä.
14. kuuluisa porvoolainen sotapäällikkö.
15. Suomen ensimmäinen koulu.
16. Mikael Agricolan synnyinpaikka.
17. 1600-luvun ruotsalainen naishallitsija.
18. Perustettiin Suomeen vuonna 1638.
19. kokoontui Tukholmassa ja koostui säädystä.

AIKAJÄRJESTYS

NUMEROI TAPAHTUMAT AIKAJÄRJESTYKSEEN (1.-9.). VARHAISIN TAPAHTUMA ENSIN.

- ___ Suomen leijonavaakuna saa alkunsa.
- ___ Suomen ensimmäinen sanomalehti Tidningar Utgifne af et sällskap i Åbo alkaa ilmestyä.
- ___ Ensimmäinen suomenkielinen aapinen julkaistaan.
- ___ Turun hovioikeus perustetaan.
- ___ Ruotsin kuningas Eerik IX ja piispa Henrik tekevät legendan mukaan ensimmäisen ristiretken Suomeen.
- ___ Suomeen perustetaan postilaitos.
- ___ Tampereen kaupunki perustetaan.
- ___ Suomalaiset kutsutaan Uppsalan itäpuolelle Moran kiville valitsemaan kuningasta.
- ___ Suomen ensimmäinen korkeakoulu, Turun kuninkaallinen Akatemia perustetaan.

LOPPUARVIOINTIA

ARVIOI NÄYTTELYÄ. JATKA LAUSEITA.

- a. Näyttely oli mielestäni _____,
koska _____.
- b. Minusta kiinnostavin tieto oli se, että _____.
- c. Minut yllätti _____.
- d. Lisäksi haluan sanoa, että _____.

YHTEINEN HISTORIAMME –NÄYTTELY TEHTÄVIEN VASTAUKSET

VASTAUKSET: RUOTSIN AJAN SUOMALAISIA

KEITÄ OLIVAT NÄMÄ RUOTSIN AJAN SUOMALAISET? YHDISTÄ.

a. Magnus (Maunu) Tawast	c	helsinkiläinen kauppias, laivanvarustaja, tehtailija ja valtiopäivämies
b. Clas Horn		
c. Johan Sederholm	d	Ruotsin kuningatar, jonka aikana Suomen yhteiskuntarakenne kehittyi
d. Kristina		
e. Mikael Agricola	b	Ruotsin laivaston uudistaja ja Ruotsin Itämeren vallan luoja
f. Henrik Gabriel Porthan		
g. Gustaf Mauritz Armfelt	a	keskiajan merkittävin piispa Suomessa
h. Sigfridus Forsius	g	kuningas Kustaa III:n luottomies
i. Petter Johan Bladh		
j. Anders (Antti) Chydenius	f	kutsutaan ”Suomen historian isäksi”
k. Torsten Stålhandske	e	kutsutaan ”Suomen kirjakielen isäksi”
	i	teki loistavan uran Ruotsin Itä-Intian kauppakompaniassa
	h	tunnetuimpia pohjoismaalaisia luonnon-tieteilijöitä 1500-1600-luvulla
	k	suomalaisten ratsumiesten ”hakkapeliittojen” päällikkö 30-vuotisessa sodassa
	j	Ruotsin merkittävimpiä poliitikkoja 1700-1800-luvulla

VASTAUKSET: KUVATEKSTI historiallisille kuville

KEKSI JA KIRJOITA KUVATEKSTI.

a.

Esimerkiksi

Kuvassa on Suomen leijonavaakuna. Sitä käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 1577, jolloin kuningas Juhana III otti Suomen suuriruhtinaan arvon.

b.

Esimerkiksi

Kristinusko saapui Suomeen 1100-luvulla. Suomeen rakennettiin kivistä kirkkoja. Kuvassa on Pernajan kirkko.

c.

Esimerkiksi

Kuvassa on juhlapostimerkki. Postimerkki on julkaistu vuonna 1938, jolloin on juhlittu 300 vuotta vanhaa Suomen postilaitosta. Postimerkki kuvaa postinkuljetusta meritse 1700-luvulla.

VASTAUKSET: RISTIKKO

RATKAISE RISTIKKO.

1. Piispa Henrik on Suomen ____.
2. Suomen pitkäaikaisin pääkaupunki.
3. Tehtiin ensimmäisen kerran Suomeen 1155.
4. Kajaanin perustamisvuosi.
5. Helsingin perustamisvuosi.
6. Oulun perustamisvuosi.
7. Kaupunki, joka perustettiin vuonna 1293.
8. loivat pohjan Suomen teollistumiselle.
9. Anders Chydeniuksen synnyinpaikka.
10. suomalainen ratsumies 30-vuotisessa sodassa.
11. toimitti Suomen ensimmäistä sanomalehteä.
12. suuri saariryhmä Suomen ja Ruotsin välissä.
13. Hänen kuvansa oli 1000 markan setelissä.
14. kuuluisa porvoolainen sotapäällikkö.
15. Suomen ensimmäinen koulu.
16. Mikael Agricolan synnyinpaikka.
17. 1600-luvun ruotsalainen naishallitsija.
18. Perustettiin Suomeen vuonna 1638.
19. kokoontui Tukholmassa ja koostui säädystä.

1.	K	A	N	S	A	L	L	I	S	P	Y	H	I	M	Y	S							
											2.	T	U	K	H	O	L	M	A				
											3.	R	I	S	T	I	R	E	T	K	I		
											4.	1	6	5	1								
											5.	1	5	5	0								
											6.	1	6	0	5								
											7.	V	I	I	P	U	R	I					
											8.	R	A	U	T	A	R	U	U	K	I	T	
											9.	S	O	T	K	A	M	O					
10.	H	A	K	K	A	P	E	L	I	I	T	A	T										
											11.	P	O	R	T	H	A	N					
											12.	A	H	V	E	N	A	N	M	A	A		
											13.	C	H	Y	D	E	N	I	U	S			
											14.	S	T	Å	L	H	A	N	D	S	K	E	
15.	T	U	R	U	N		K	A	T	E	D	R	A	A	L	I	K	O	U	L	U		
											16.	P	E	R	N	A	J	A					
											17.	K	R	I	S	T	I	I	N	A			
18.	P	O	S	T	I	L	A	I	T	O	S												
											19.	V	A	L	T	I	O	P	Ä	I	V	Ä	T

VASTAUKSET: AIKAJÄRJESTYS

NUMEROI TAPAHTUMAT AIKAJÄRJESTYKSEEN (1.-9.). VARHAISIN TAPAHTUMA ENSIN.

4. Suomen leijonavaakuna saa alkunsa.
8. Suomen ensimmäinen sanomalehti Tidningar Utgifne af et sällskap i Åbo alkaa ilmestyä.
3. Ensimmäinen suomenkielinen aapinen julkaistaan.
5. Turun hovioikeus perustetaan.
1. Ruotsin kuningas Eerik IX ja piispa Henrik tekevät legendan mukaan ensimmäisen ristiretken Suomeen.
6. Suomeen perustetaan postilaitos.
9. Tampereen kaupunki perustetaan.
2. Suomalaiset kutsutaan Uppsalan itäpuolelle Moran kiville valitsemaan kuningasta.
7. Suomen ensimmäinen korkeakoulu, Turun kuninkaallinen Akatemia perustetaan.

SANASELITYKSIÄ

Ristiretket

1100- ja 1200-luvuilla tehtyjä sotaretkiä, joilla pyrittiin levittämään kristinuskoa ja valloittamaan Pyhä maa.

Legenda

Kristillisestä pyhimyksestä kertova taru, jossa keskeisessä osassa ovat kyseisen henkilön tekemät ihmeteot.

Marttyyri

Uskonsa vuoksi surmattu ihminen.

Kansallispyhimys

Katolinen kirkko julisti pyhimyksiä ihmisiä, jotka olivat erityisen hurskaita. Suomen kansallis- ja suojeluspyhimys on Pyhä Henrik.

Valtiopäivät

Kansanedustuslaitoksen varhainen muoto.

Sääty

Samassa yhteiskunnallisessa asemassa olevien henkilöiden muodostama ryhmä. Esimerkiksi 1600-luvulla Suomen kansa jakautui neljään säätyyn: aatelistoon, papistoon, porvaristoon ja talonpoikiin.

Suomen suuriruhtinas

Arvonimi.

Sarkofagi

Nähtäville asetettu ruumisarkku.

Katedraalikoulu

Turun Tuomiokirkon yhteydessä toiminut pappiskoulu.

Akatemia

Vuonna 1640 Turkuun perustettu yliopisto.

Rautaruukki

1500-1600-luvulla terästehtaasta käytetty nimi.

Hakkapeliitta

Ruotsin sotaväessä 30-vuotisen sodan aikana palvellut suomalainen ratsumies.

Rakuunarykmentti

Sotilasosasto, johon kuuluu ratsumiehiä.

Astronomi

Tähtitieteilijä.

Taloudellinen monopoli

Tilanne, jossa markkinoilla on vain yksi tietyn palvelun tai tuotteen tarjoaja. Monopolille on ominaista kilpailun puuttuminen. Palvelun tai tuotteen tarjoaja voi määritellä palveluille ja tuotteille yksin hinnan.

Superkargööri

Eräänlainen rahtauksen valvoja, joka seurasi laivan mukana myydäkseen ja ostaakseen lasteja.